

ТЕМА 20. Дослідження функції за допомогою похідної. Побудова графіків функцій. (10.10.2018 р.)

Зміст

Розділ I. Теоретичні відомості.....	2
1.1 Застосування похідної до дослідження функції і побудови її графіка (умови зростання, спадання, екстремуми, точки перегину)	2
1.1.1 Ознака зростання і спадання функції на деякому проміжку.	2
1.1.2 Точки екстремуму та екстремум функції.	3
1.1.3 Необхідна умова екстремуму, поняття стаціонарної точки.	4
1.1.4 Достатня ознака екстремуму функції.....	5
1.1.5 Точки перегину.....	5
1.2 Схема дослідження функції $y = f(x)$ та побудови її графіка.	7
Розділ II. Тестові завдання.....	9
Розділ III. Завдання з установленням відповідності	19
Розділ IV. Завдання з відкритою формою відповіді	27
Використані джерела	29

Розділ I. Теоретичні відомості

1.1 Застосування похідної до дослідження функції і побудови її графіка (умови зростання, спадання, екстремуми, точки перегину)

1.1.1 Ознака зростання і спадання функції на деякому проміжку.

За допомогою похідної можна встановлювати проміжки зростання і спадання функції.

Відомо, що функція $y = f(x)$ називається **зростаючою на деякому проміжку**, якщо для будь-яких x_1 і x_2 , що належать проміжку, із умови $x_2 > x_1$ випливає, що $f(x_2) > f(x_1)$.

Дотична в кожній точці графіка зростаючої функції, як видно з рис.1, утворює з додатним напрямом осі Ox або гострий кут, або кут, що дорівнює нулю (в останньому випадку дотична паралельна осі Ox).

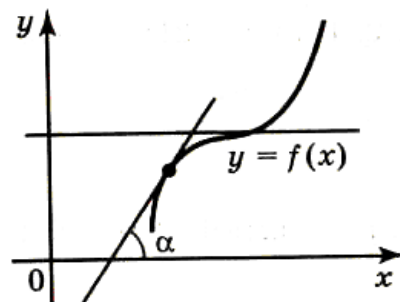

Рисунок 1

Виходячи із геометричного змісту похідної: $\operatorname{tg} \alpha = f'(x_0)$, це означає, що похідна в кожній точці проміжку невід'ємна, тому для зростаючої функції $f(x)$ виконується умова: $f'(x) \geq 0$.

Функція $y = f(x)$ називається **спадною на проміжку**, якщо для будь-яких x_1 і x_2 , що належать цьому проміжку, із умови $x_2 > x_1$ випливає, що $f(x_2) < f(x_1)$.

Дотична в кожній точці графіка спадної функції, як видно з рис.2, утворює з віссю Ox або тупий кут, або кут, що дорівнює нулю, тому для функції $f(x)$, яка спадає на деякому проміжку, виконується умова $f'(x) \leq 0$.

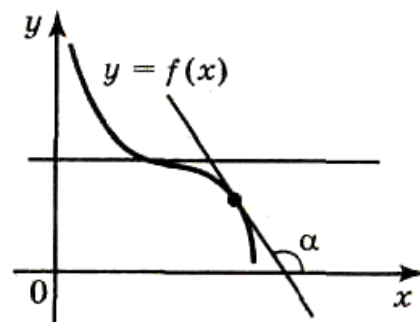

Рисунок 2

На рис. 3 видно також, що одна і та ж функція може на одному проміжку області її визначення зростати, а на іншому — спадати. Характер поведінки функції на кожному із цих проміжків визначається знаком її похідної.

Отже, наочне уявлення дозволяє формувати властивості зростаючих та спадних функцій.

Якщо функція $y = f(x)$ диференційована і зростає на деякому проміжку, то її похідна на цьому проміжку не від'ємна.

Якщо функція $y = f(x)$ диференційована і спадає на деякому проміжку, то її похідна на цьому проміжку не додатна.

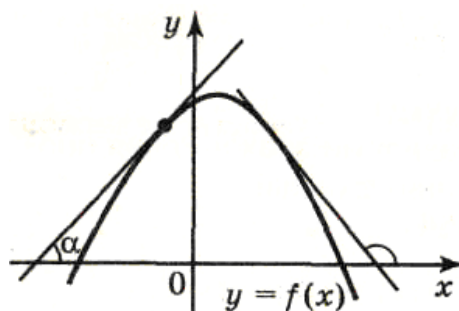

Рисунок 3

Проте для розв'язування задач особливо важливими є обернені твердження, які виражають ознаки зростання і спадання функції на проміжку.

Нехай значення похідної функції $y = f(x)$ додатні на деякому проміжку, тобто $f'(x) > 0$. Оскільки $\operatorname{tg} \alpha = f'(x)$, 1 то із умови $\operatorname{tg} \alpha > 0$ випливає, що дотичні, проведені до графіка функції в будь-якій точці цього інтервалу, утворюють гострі кути з додатним напрямом осі Ox . У цьому випадку графік функції «піднімається» на заданому проміжку, тобто функція зростає рис.4.

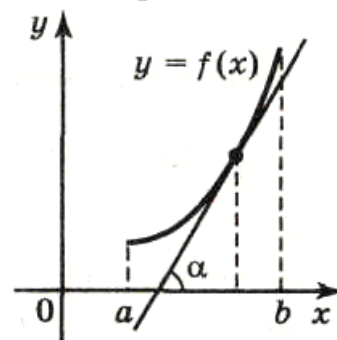

Рисунок 4

Якщо $f'(x) < 0$ на деякому проміжку, то кутовий коефіцієнт дотичної $\operatorname{tg} \alpha = f'(x)$ до графіка функції $y = f(x)$ від'ємний. Це означає, що дотична до графіка функції утворює з віссю Ox тупий кут і графік функції на цьому проміжку «опускається», тобто функція $f(x)$ спадає рис.5.

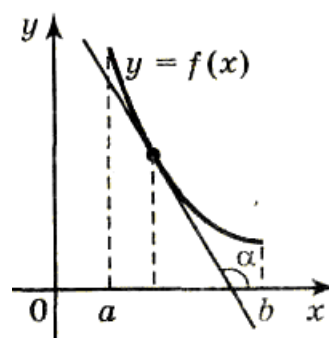

Рисунок 5

Ознаки зростання (спадання) функції на проміжку:

Якщо $f'(x) > 0$ на проміжку, то функція $f(x)$ зростає на цьому проміжку.

Якщо $f'(x) < 0$ на проміжку, то функція $f(x)$ спадає на цьому проміжку.

Знаходження проміжків зростання та спадання функції можна виконувати за таким **планом**:

1. Знайти область визначення заданої функції $y = f(x)$.
2. Знайти похідну $f'(x)$.
3. Розв'язати нерівності:
  - а) $f'(x) > 0$, указати проміжки зростання функції;
  - б) $f'(x) < 0$, указати проміжки спадання функції.

1.1.2 Точки екстремуму та екстремум функції.

При дослідженні поведінки функції в деякій точці зручно користуватися поняттям околу. **Околом точки a** називається будь-який інтервал, що містить цю точку.

Наприклад, інтервали $(2; 5)$, $(2,5; 3,5)$, $(2,9; 3,1)$ - околи точки 3.

Розглянемо графік функції, зображений на рис.6

Як видно із рисунка, існує такий окіл точки $x = a$, що найбільше значення функція $y = f(x)$ в цьому околі набуває в точці $x = a$.

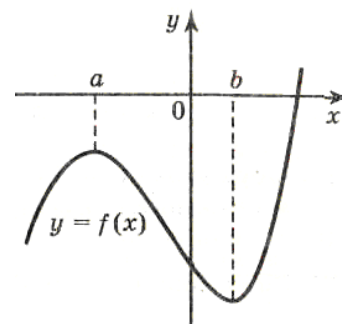

Рисунок 6

Точку $x = a$ називають **точкою максимуму** функції.

Аналогічно точку $x = b$ називають **точкою мінімуму** функції $y = f(x)$, оскільки значення функції в цій точці найменше порівняно зі значеннями функції в деякому околі точки b .

Означення. Точка a із області визначення функції $y = f(x)$ називається **точкою максимуму** цієї функції, якщо існує такий окіл точки a , що для всіх $x \neq a$ із цього околу виконується нерівність $f(x) < f(a)$ рис.7.

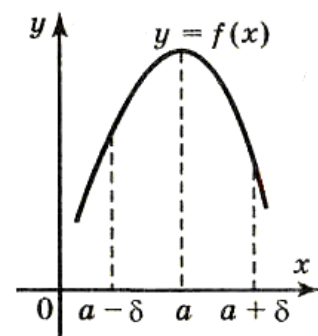

Рисунок 7

Означення. Точка b із області визначення функції $y = f(x)$ називається **точкою мінімуму** цієї функції, якщо існує такий окіл точки b , що для всіх $x \neq b$ із цього околу виконується нерівність $f(x) > f(b)$ рис.8.

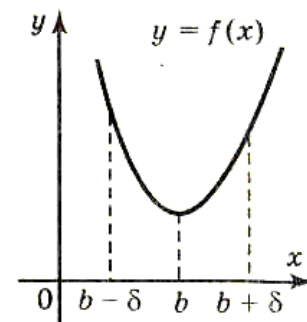

Рисунок 8

Точки максимуму і точки мінімуму називають **точками екстремуму** функції, а значення функції в цих точках називають екстремумами функції (максимум і мінімум функції).

Точки максимуму позначають x_{max} , а точки мінімуму — x_{min} .

Значення функції в цих точках, тобто максимуми і мінімуми функції, позначаються відповідно: y_{max} і y_{min} .

1.1.3 Необхідна умова екстремуму, поняття стаціонарної точки.

Розглянемо функцію $y = f(x)$, яка визначена в деякому околі точки x_0 і має похідну в цій точці.

Якщо x_0 - точка екстремуму диференційованої функції $y = f(x)$, то $f'(x_0) = 0$.

Це твердження називають **теоремою Ферма** на честь П'єра Ферма (1601—1665) — французького математика.

Теорема Ферма має наочний геометричний зміст: в точці екстремуму дотична паралельна осі абсцис, і тому її кутовий коефіцієнт $f'(x_0)$ дорівнює нулю рис.9.

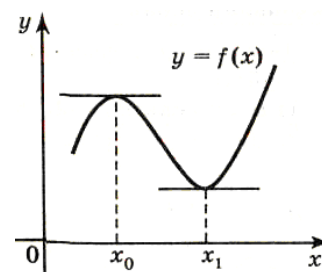

Рисунок 9

Слід зазначити, що якщо $f'(x_0) = 0$, то x_0 не обов'язково є точкою екстремуму.

Отже, точки екстремуму диференційованої функції треба шукати тільки серед коренів рівняння $f'(x_0) = 0$, але не завжди корінь рівняння $f'(x_0) = 0$ є точкою екстремуму.

Внутрішні точки області визначення функції $y = f(x)$, у яких похідна дорівнює нулю, називають **стаціонарними**.

Отже, для того щоб точка x_0 була точкою екстремуму, необхідно, щоб вона була стаціонарною.

1.1.4 Достатня ознака екстремуму функції.

Сформулюємо достатні умови того, що стаціонарна точка є точкою екстремуму, тобто умови, при виконанні яких стаціонарна точка є точкою максимуму або мінімуму функції.

Якщо похідна ліворуч стаціонарної точки додатна, а праворуч — від'ємна, тобто при переході через цю точку похідна змінює знак з «+» на «-», то ця стаціонарна точка є **точкою максимуму**.

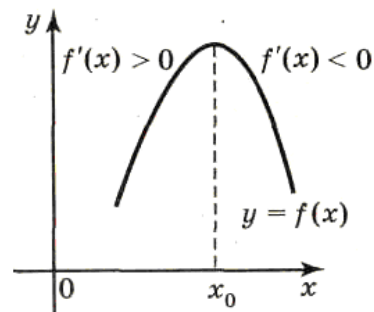

Рисунок 10

Дійсно, в цьому випадку ліворуч стаціонарної точки функція зростає, а праворуч — спадає, отже, дана точка є точкою максимуму рис.10.

Якщо похідна ліворуч стаціонарної точки від'ємна, а праворуч — додатна, тобто при переході через стаціонарну точку похідна змінює знак з «—» на «+», то ця стаціонарна точка є **точка мінімуму** рис.11.

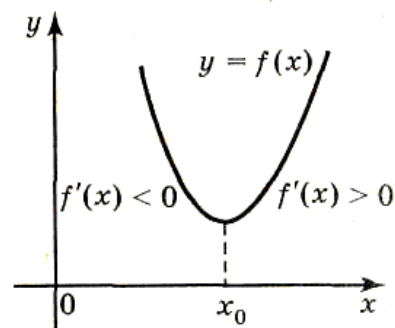

Рисунок 11

Якщо при переході через стаціонарну точку похідна не змінює знак, тобто ліворуч і праворуч від стаціонарної точки похідна додатна або від'ємна, то ця точка **не є точкою екстремуму**.

1.1.5 Точки перегину.

1.1.5.1. Про поняття опуклості графіка функції.

При побудові графіка функції, як правило, треба дослідити опуклість (вгору або вниз) графіка функції на окремих ділянках з області визначення заданої функції.

Означення. Кажуть, що на інтервалі $(a;b)$ графік неперервно диференційованої функції $y = f(x)$ **обернений опуклістю вгору**, якщо похідна $f'(x)$ спадає на інтервалі $(a;b)$.

Означення. Кажуть, що на інтервалі $(a;b)$ графік неперервно диференційованої функції $y = f(x)$ **обернений опуклістю вниз**, якщо похідна $f'(x)$ зростає на інтервалі $(a;b)$.

1.1.5.2. Достатні умови опуклості графіка функції.

Теорема. Нехай функція $y = f(x)$, має першу і другу похідні.

Тоді, якщо $f''(x) < 0$ для всіх $x \in (a; b)$, то на інтервалі $(a; b)$ графік функції обернений опуклістю вгору, якщо ж $f''(x) > 0$ для всіх $x \in (a; b)$, то графік функції обернений вниз на цьому інтервалі $(a; b)$.

Зауваження. Умова знакосталості другої похідної, будучи достатньою умовою опуклості (вгору або вниз) графіка функції, не є одночасно необхідною умовою.

Інтервалами опуклості графіка функції називаються інтервали, в яких графік функції обернений опуклістю вгору або вниз.

Правило знаходження інтервалів опуклості:

1. знайти критичні точки функції $y = f(x)$ (за другою похідною), які належать інтервалу $(a; b)$, тобто точки, в яких або $f''(x) = 0$ або $f''(x)$ не існує.
2. в кожному з інтервалів, на які розбивається інтервал $(a; b)$ критичними точками функції $y = f(x)$, знайденими в першому пункті даного правила, встановлюється знак $f''(x)$.

Якщо в даному інтервалі $f''(x) > 0$, то на цьому інтервалі графік функції $y = f(x)$ обернений опуклістю вниз, якщо ж $f''(x) < 0$, то на цьому інтервалі графік функції $y = f(x)$ обернений опуклістю вгору.

1.1.5.3. Точки перегину.

Точкою перегину графіка функції $y = f(x)$ називається точка графіка функції $y = f(x)$, яка розділяє інтервали опуклості графіка цієї функції.

Очевидно, що в точці перегину дотична до графіка кривої повинна з одного боку лежати вище графіка кривої, а з другого – нижче його, тобто перетинати криву в цій точці.

Необхідна умова. Нехай функція $y = f(x)$ визначена й має неперервні похідні до другого порядку включно на інтервалі $(a; b)$. Тоді, якщо точка $(x_0; y_0)$, де $x_0 \in (a; b)$, є точкою перегину графіка функції $y = f(x)$, то $f''(x) = 0$.

Достатня умова. Якщо функція $y = f(x)$, $x_0 \in (a; b)$, має похідні першого і другого порядку на інтервалі $(a; b)$ і її друга похідна змінює знак при переході аргументу через $x_0 \in (a; b)$, то x_0 є абсцисою точки перегину графіка функції $y = f(x)$, $x_0 \in (a; b)$.

1.1.5.4. Правило знаходження точок перегину графіка функції:

1. знайти критичні точки функції $y = f(x)$, $x_0 \in (a; b)$, які належать інтервалу $(a; b)$.
2. дослідити знак другої похідної $f''(x)$ в деякому околі кожної точки x_0 (окіл вибирається так, щоб в нього потрапили інші критичні точки).

При цьому, якщо $f''(x)$ змінює знак при переході аргументу через таку точку x_0 , то точка $(x_0; y_0)$ є точкою перегину графіка функції $y = f(x)$, $x_0 \in (a; b)$

1.2 Схеми дослідження функції $y = f(x)$ та побудови її графіка.

Можна запропонувати наступну схему дослідження функції $y = f(x)$ та побудови її графіка:

- 1) Знаходимо область визначення функції $y = f(x)$.
- 2) Досліджуємо функцію на парність, непарність та періодичність (для тригонометричних функцій).
- 3) Знаходимо точки перетину функції $y = f(x)$ з осями координат (якщо їх можна знайти).
- 4) Знаходимо похідну $f'(x)$ та критичні точки.
- 5) Знаходимо проміжки зростання, спадання, точки екстремуму, екстремуми функцій.
- 6) Досліджуємо поведінку функції на кінцях проміжків області визначення (якщо можна дослідити).
- 7) Використовуючи отримані результати, будуємо графік функцій або його ескіз.

Приклад 1. Дослідити функцію $f(x) = \frac{1}{2}x^4 - x^2 - 4$ та побудувати її графік.

Розв'язання.

- 1) Область визначення: $D(f) = \mathbb{R}$.
- 2) $f(-x) = \frac{1}{2}(-x)^4 - (-x)^2 - 4 = \frac{1}{2}x^4 - x^2 - 4 = f(x)$; функція парна, її графік симетричний відносно осі ординат.
- 3) Точка перетину з віссю Оу: $x = 0$; $y = \frac{1}{2} \cdot 0^4 - 0^2 - 4$; $y = -4$.
- Точки перетину з віссю Ох: $y = 0$; $\frac{1}{2}x^4 - x^2 - 4 = 0$; $x_1 = -2$; $x_2 = 2$ (розв'яжіть рівняння самостійно).
- Отже, маємо точки перетину з осями координат: $(0; -4)$, $(2; 0)$, $(-2; 0)$.
- 4) $f'(x) = 2x^3 - 2x = 2x(x^2 - 1) = 2x(x - 1)(x + 1)$ критичні точки $x_1 = 0$; $x_2 = 1$; $x_3 = -1$.

5) Складаємо таблицю у якій позначаємо проміжки зростання, проміжки спадання та критичні точки:

x	$(-\infty; -1)$	-1	$(-1; 0)$	0	$(0; 1)$	1	$(1; +\infty)$
$f'(x)$	-	0	+	0	-	0	+
$f(x)$	$\searrow$	-4,5	$\nearrow$	-4	$\searrow$	-4,5	$\nearrow$
Висновок	Функція спадає	min	Функція зростає	max	Функція спадає	min	Функція зростає

В таблиці наведено також висновки про критичні точки (чи є вони точками максимуму чи точками мінімуму).

6) Оскільки $D(f) = \mathbb{R}$, то немає кінців області визначення.

7) Будуємо графік функції використовуючи результати дослідження - рис.12.

Побудова графіка функцій (або його ескізу) допомагає при розв'язуванні деяких задач, пов'язаних із знаходженням коренів рівняння (їхньої кількості, найближчих значень тощо).

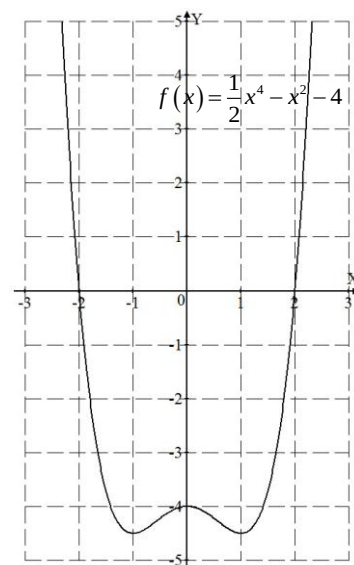

Рисунок 12

Розділ II. Тестові завдання

1. Визначити проміжок зростання функції $y = x^2 - 1$.

А	Б	В	Г	Д
$(-\infty; +\infty)$	$[0; +\infty)$	$[1; +\infty)$	$(-\infty; -1)$	$(-\infty; 0)$

2. Знайти проміжки зростання функції $y = f(x)$, якщо $f'(x) = (x-1)(x+5)$.

А	Б	В	Г	Д
$(-\infty; -5) \cup (1; +\infty)$	$[-5; -1]$	$[-5; 1]$	$(-\infty; -1) \cup (1; +\infty)$	$(-\infty; -5)$

3. Знайти проміжки спадання функції $y = \varphi(x)$, якщо $\varphi'(x) = (x+2)(x-1)^2(x-3)$.

А	Б	В	Г	Д
$[-3; 2]$	$(-\infty; -3] \cup [-1; 2]$	$(-\infty; -2] \cup [1; 3]$	$(-\infty; -2] \cup [3; +\infty)$	$[-2; 3]$

4. Знайти проміжки зростання функції $y = x^2 e^x$.

А	Б	В	Г	Д
$(-\infty; +\infty)$	$(-\infty; -3] \cup [0; +\infty)$	$[1; +\infty)$	$(-\infty; -1)$	$(-\infty; 0)$

5. Знайти проміжки спадання функції $y = \sin^2 x$.

А	$\left[\frac{\pi}{2} + \pi n; \pi + \pi n \right], n \in \mathbb{Z}$
Б	$\left[\frac{\pi}{2} + 2\pi n; \pi + 2\pi n \right], n \in \mathbb{Z}$
В	$[\pi + 2\pi n; 2\pi + 2\pi n], n \in \mathbb{Z}$
Г	$\left[\pi + \pi n; \frac{\pi}{2} + \pi n \right], n \in \mathbb{Z}$
Д	$(-\infty; +\infty)$

6. Серед наведених функцій вибрати ту, яка є зростаючою на множині дійсних чисел.

А	Б	В	Г	Д
$y = -x^7$	$y = \cos^2 x$	$y = \ln(x^2 + 1)$	$y = e^{x^3}$	$y = e^{ x }$

7. Серед наведених функцій вибрати ту, в якій проміжком спадання є проміжок $[0; +\infty)$.

А	Б	В	Г	Д
$y = \frac{1}{x^2 + 1}$	$y = xe^x$	$y = \ln(x^3 + 1)$	$y = e^{x^5}$	$y = e^{x^2}$

8. Скільки критичних точок має функція $y = f(x)$, зображена на рисунку 13?

А	Б	В	Г	Д
одну	дві	три	чотири	більше, ніж чотири

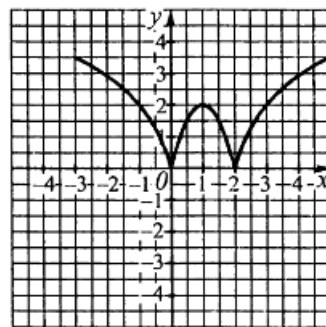

Рисунок 13

9. Знайти критичні точки функції $f(x) = \frac{x^3}{3} - x^2 - 3x$.

А	Б	В	Г	Д
0	-3 і -1	-3 і 1	1 і 3	-1 і 3

10. Вказати критичні точки функції $y = x(x - 4)^3$.

А	Б	В	Г	Д
0; 4	4	1; 4	3	1

11. Знайти критичну точку функції $y = 2x^2 - 4x$.

А	Б	В	Г	Д
-1	1	4	0	2

12. Знайти критичні точки функції $y = \frac{2}{x} + \frac{x}{2}$.

А	Б	В	Г	Д
-2; 2; 0	-2; 2	2	2; 0	0

13. Знайти точки максимуму функції $y = f(x)$, якщо $f'(x) = x(x + 3)(x - 5)$.

А	Б	В	Г	Д
-3; 5	-3	0	5	0 і 5

14. Знайти точку мінімуму функції $y = f(x)$, якщо $f'(x) = x(x - 2)^2(x - 5)$.

А	Б	В	Г	Д
5	2	0	0 і 5	0 і 2

15. Визначити усі критичні точки функції $y = f(x)$ на відрізку $[-4; 4]$, якщо на рисунку 14 зображено графік функції $f'(x)$.

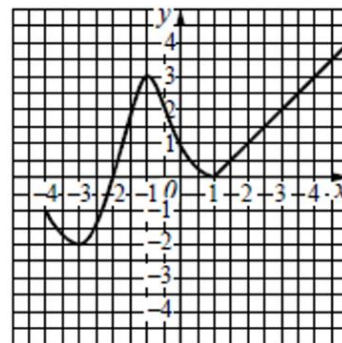

Рисунок 1

А	Б	В	Г	Д
-3; -1 і 1	-3 і -1	-2 і 1	-4 і 4	-3 і 1

16. Вказати усі точки екстремуму функції $y = f(x)$ на відрізку $[-3; 4]$, якщо на рисунку 15 зображено графік функції $f'(x)$.

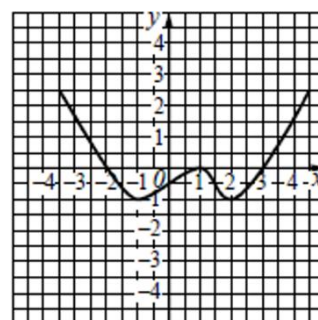

Рисунок 2

А	Б	В	Г	Д
-1 і -2	-1; 1 і 2	-2; 1 і 3	-2 і 3	-3 і 4

17. Вказати проміжки зростання функції $y = \varphi(x)$ на відрізку $[-5; 5]$, якщо на рисунку 16 зображено графік функції $y = \varphi'(x)$.

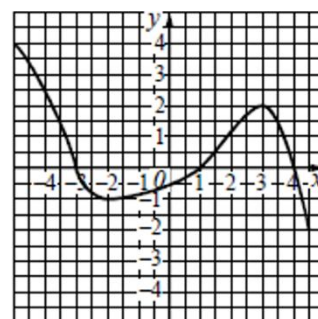

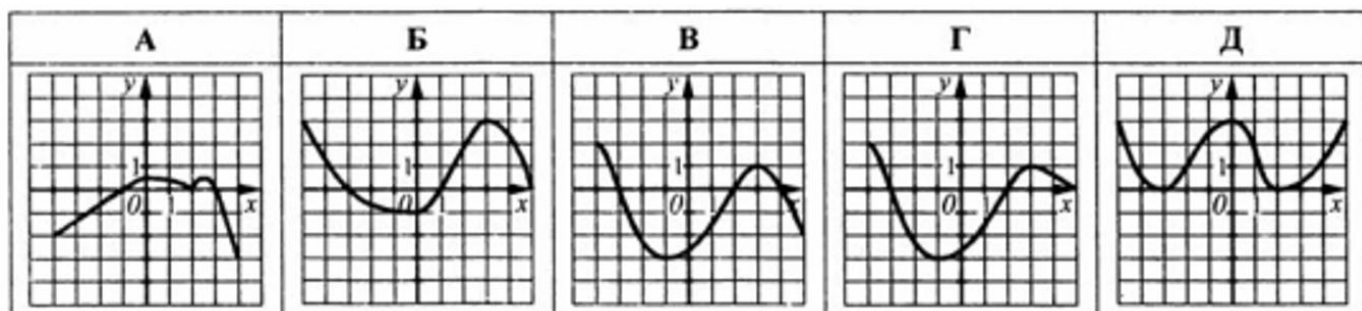
Рисунок 3

А	Б	В	Г	Д
$[-2; 3]$	$[-1; 2]$	$[-2; 1]$ і $[4; 5]$	$[1; 3]$	$[-5; -3]$ і $[1; 4]$

18. Функція $y = f(x)$ визначена на множині дійсних чисел; -3 і 2 – нулі функції. Зміну знаків похідної функції подано в таблиці.

$(-\infty; -1)$	-1	$(-1; 3)$	3	$(3; +\infty)$
$f'(x) < 0$	$f'(-1) = 0$	$f'(x) > 0$	$f'(3) = 0$	$f'(x) < 0$

Який з наведених графіків може бути графіком функції $y = f(x)$?

19. На рисунку 17 зображено графік функції $f'(x)$. Який з наведених графіків може бути графіком функції $y = f(x)$?

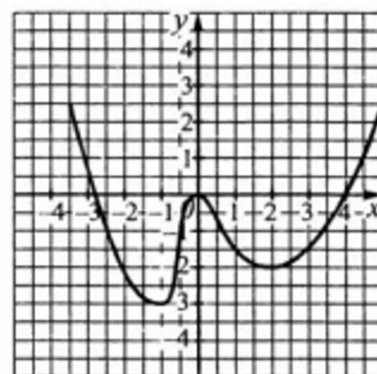
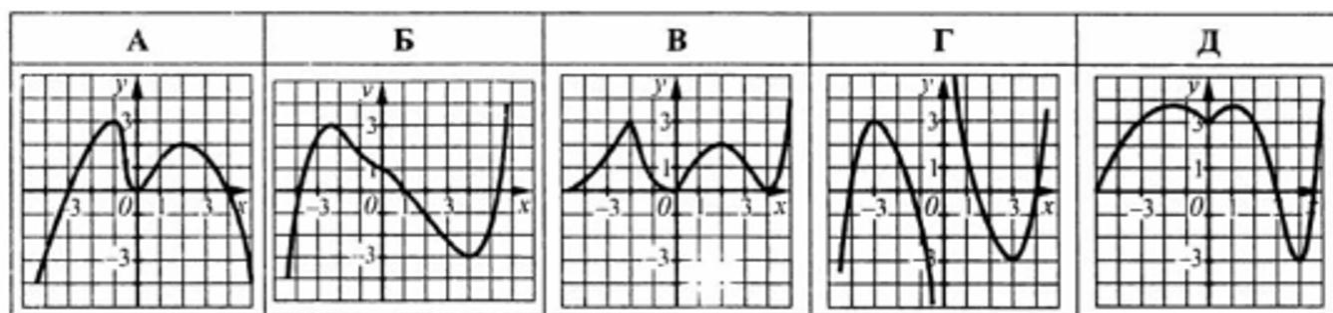

Рисунок 17

20. Знайти точку, в якій функція $y = x \ln x$ набуває найменшого значення.

А	Б	В	Г	Д
$\frac{1}{e^2}$	$\frac{1}{e}$	1	e	e^2

21. Знайти точку максимуму функції $y = \frac{\ln x}{x}$.

А	Б	В	Г	Д
$\frac{1}{e}$	$\frac{1}{\sqrt{e}}$	1	e	e^2

22. За яких значень a функція $y = \frac{x^3}{3} - x^2 + ax$ має критичні точки, але не має точок екстремумів?

А	Б	В	Г	Д
-1	-1 і 1	1	-4 і 4	4

23. За яких значень a точка 5 є точкою мінімуму функції $y = f(x)$, якщо $f'(x) = (x - a)(x - 5)$?

А	Б	В	Г	Д
$a \geq 5$	$a = 5$	$a > 5$	$a \leq 5$	$a < 5$

24. За яких значень a точка 3 є точкою максимуму функції $y = \frac{x^3}{3} - \frac{a+3}{2}x^2 + 3ax$?

А	Б	В	Г	Д
$a = 3$	$a \geq 3$	$a \leq 3$	$a < 3$	$a > 3$

25. Знайти проміжки зростання (спадання) функції $f(x) = x^2 - 2x$.

А	Б	В	Г	Д
Зростає на $[1; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1]$	Зростає на $[-1; +\infty)$, спадає на $(-\infty; -1]$	Зростає на $(1; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1]$	Зростає на $(1; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1)$	Зростає на $[1; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1)$

26. Знайти проміжки зростання і спадання функції $f(x) = -\frac{3}{4}x^4 + 4x^3 - 6x^2 + 5$.

А	Б	В	Г	Д
Зростає на $[0; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 0]$	Зростає на $(-\infty; 0]$, спадає на $[0; +\infty)$	Зростає на $(0; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 0]$	Зростає на $(0; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 0)$	Зростає на $[0; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1)$

27. Знайти проміжки зростання і спадання функції $f(x) = \frac{1}{4}x^4 - \frac{1}{3}x^3 - 7$.

А	Б	В	Г	Д
Зростає на $[1; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1]$	Зростає на $(-\infty; 0]$, спадає на $[0; +\infty)$	Зростає на $(1; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 0]$	Зростає на $(0; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1)$	Зростає на $[0; +\infty)$, спадає на $(-\infty; 1)$

28. Знайти точки екстремуму функції $f(x) = 2x^2 - x^4$.

А	Б	В	Г	Д
$x_{\max} = -1$ $x_{\min} = 0$	$x_{\min} = 0$ $x_{\max} = 1$	$x_{\max} = -1$ $x_{\min} = 1$	$x_{\max} = 1$ $x_{\min} = -1$	$x_{\max} = -1$ $x_{\min} = 0$ $x_{\max} = 1$

29. На рис.18 зображено графік функції $y = f(x)$.

Укажіть правильну подвійну нерівність.

А	$f'(0) < f'(1) < f'(-1)$
Б	$f'(0) < f'(-1) < f'(1)$
В	$f'(-1) < f'(0) < f'(1)$
Г	$f'(-1) < f'(1) < f'(0)$
Д	$f'(1) < f'(0) < f'(-1)$

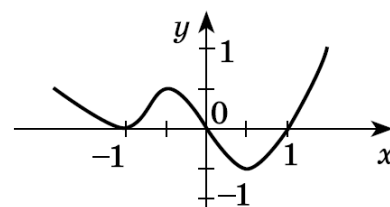

Рисунок 18

30. На рис.19 зображено графік функції $y = g(x)$.

Укажіть правильну подвійну нерівність.

А	$g'(1) < g'(-1) < g'(0)$
Б	$g'(1) < g'(0) < g'(-1)$
В	$g'(-1) < g'(0) < g'(1)$
Г	$g'(-1) < g'(1) < g'(0)$
Д	$g'(0) < g'(-1) < g'(1)$

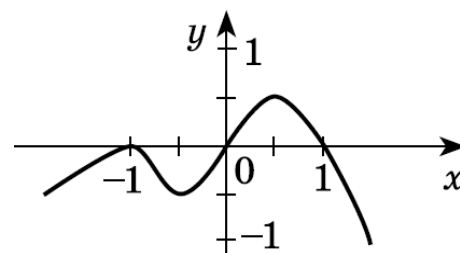

Рисунок 19

31. Скільки коренів має рівняння $f'(x) = 0$ на проміжку $[0; 1]$?

(1) Рівняння $f(x) = 0$ має один корінь на проміжку $[0; 1]$.

(2) Функція $f(x)$ є зростаючою на проміжку $[0; 1]$.

А	Б	В	Г	Д
Даних (1) достатньо, а даних (2) — ні	Даних (2) достатньо, а даних (1) — ні	І даних (1), і даних (2), взятих окремо, достатньо.	Даних (1) і (2) тільки разом достатньо	Ні даних (1), ні даних (1), навіть разом не достатньо

32. Скільки коренів має рівняння $g'(x) = 0$ на проміжку $[0; 1]$?

(1) Рис 20.

(2) Функція $g(x)$ має дві стаціонарні точки на проміжку $[0; 1]$.

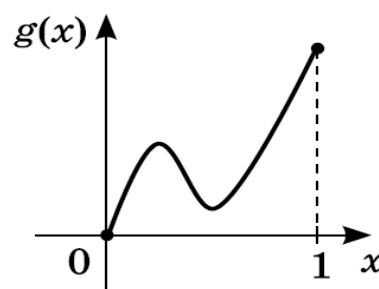

Рисунок 20

А	Б	В	Г	Д
Даних (1) достатньо, а даних (2) — ні	Даних (2) достатньо, а даних (1) — ні	І даних (1), і даних (2), взятих окремо, достатньо	Даних (1) і (2) тільки разом достатньо	Ні даних (1), ні даних (1), навіть разом не достатньо

33. На рис.21 зображено фрагмент графіка функції $y = f(x)$.

Величина X: значення $f(3)$.

Величина Y: значення $f'(3)$.

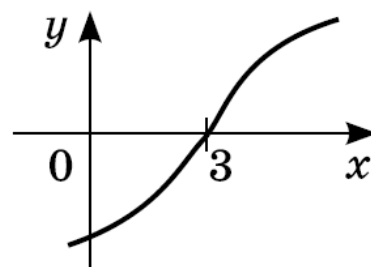

Рисунок 21

А	Б	В	Г
Величина X більша за величину Y	Величина Y більша за величину X	Величини X і Y рівні між собою	Для порівняння величин X і Y недостатньо даних

34. На рис.14 зображено фрагмент графіка функції $y = h(x)$.

Величина X: значення $h(3)$.

Величина Y: значення $h'(3)$.

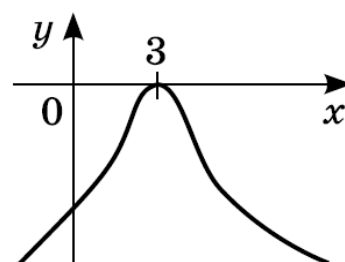

Рисунок 22

А	Б	В	Г
Величина X більша за величину Y	Величина Y більша за величину X	Величини X і Y рівні між собою	Для порівняння величин X і Y недостатньо даних

35. Знайдіть критичні точки функції $y = 2x^3 - 9x^2 - 24x - 18$

А	Б	В	Г	Д
-4;1	-1;4	1;4	-3;-1	-1;3

36. На рисунку 23 зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть точки екстремуму функції $y = f(x)$.

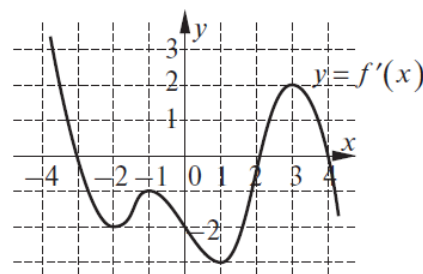

Рисунок 23

А	Б	В	Г	Д
-2;-1;1;3	1;3	-1;3	-3;0;2;4	-3;2;4

37. На *рисунку 24* зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть кількість точок мінімуму функції $y = f(x)$.

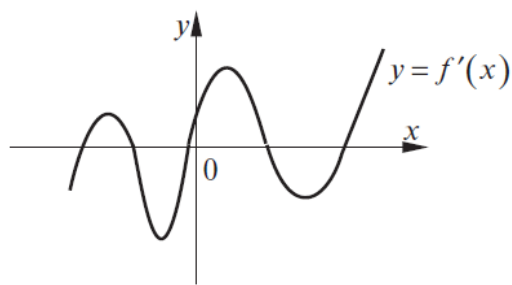

Рисунок 24

А	Б	В	Г	Д
1	2	3	4	5

38. На *рисунку 25* зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть проміжки зростання функції $y = f(x)$.

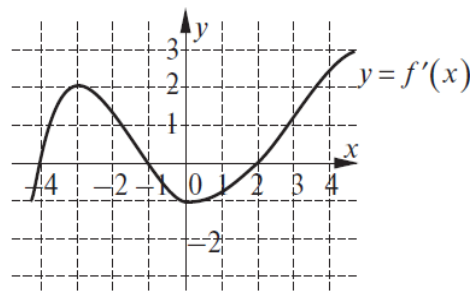

Рисунок 25

А	Б	В	Г	Д
$[-4; -1] \text{ і } [2; +\infty)$	$(-\infty; -3] \text{ і } [0; +\infty)$	$[-3; 0]$	$(-\infty; -4] \text{ і } [-1; 2]$	$[-4; 2]$

39. На *рисунку 26* зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть проміжки спадання функції $y = f(x)$.

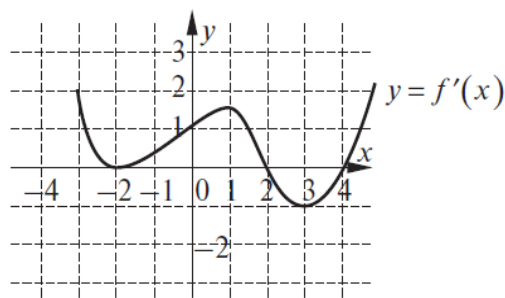

Рисунок 26

А	Б	В	Г	Д
$(-\infty; -2] \text{ і } [1; 3]$	$[-2; 1] \text{ і } [3; +\infty)$	$(-\infty; 2] \text{ і } [4; +\infty)$	$[2; 4]$	$[-2; 2]$

40. Знайдіть проміжки зростання функції $y = 8x - \frac{2}{3}x^3$.

А	Б	В	Г	Д
$[2; +\infty)$	$(-\infty; 2]$	$(-\infty; -2] \text{ і } [2; +\infty)$	$[-2; 2]$	$[0; 4]$

41. Знайдіть проміжки спадання функції $y = 4x^3 + 6x^2$.

А	Б	В	Г	Д
$[-1; 0]$	$(-\infty; -1] \text{ і } [0; +\infty)$	$(-\infty; -1]$	$[-1; 1]$	$[-3; 0]$

42. На *рисунку 27* зображено графік функції $y = f(x)$. Скільки критичних точок має функція?

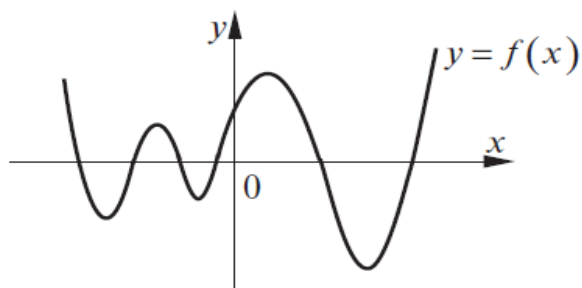

Рисунок 27

А	Б	В	Г	Д
1	2	3	4	5

43. Знайдіть критичні точки функції $y = 6x^4 - 12x^2 - 11$.

А	Б	В	Г	Д
0; 1	-1; 1	1	-1; 0; 1	-0,5; 0; 0,5

44. На *рисунку 28* зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть точки екстремуму функції $y = f(x)$.

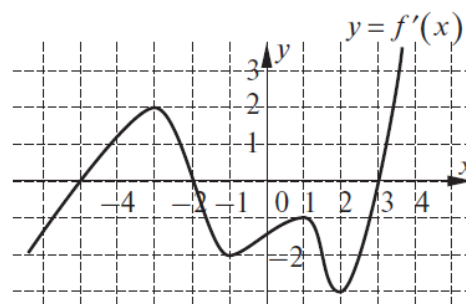

Рисунок 28

А	Б	В	Г	Д
-3; 2	-3; -1; 1; 2	-5; -2; 3	-3; -1; 2	-5; -2; 0; 3

45. На *рисунку 29* зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть кількість точок максимуму функції $y = f(x)$.

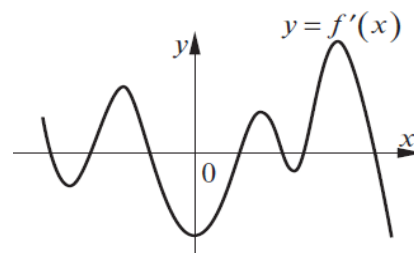

Рисунок 29

А	Б	В	Г	Д
3	4	5	6	7

46. На *рисунку 30* зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть проміжки спадання функції $y = f(x)$.

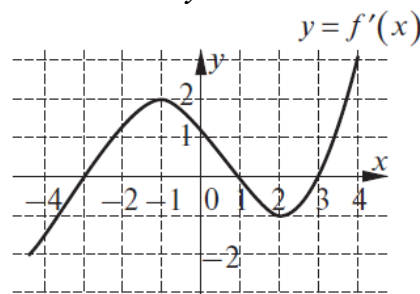

Рисунок 30

А	Б	В	Г	Д
$(-\infty; -1] \cup [2; +\infty)$	$[-1; 3]$	$[-3; 3]$	$(-\infty; -3] \cup [1; 3]$	$[-3; 1] \cup [3; +\infty)$

47. На *рисунку 31* зображено графік похідної функції $y = f'(x)$. Користуючись зображенням, укажіть проміжки зростання функції $y = f(x)$.

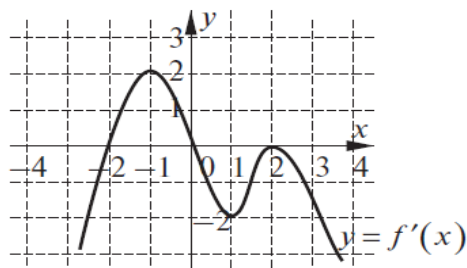

Рисунок 31

А	Б	В	Г	Д
$[-2; 0]$	$(-\infty; -2] \cup [0; +\infty)$	$(-\infty; -1] \cup [1; 2]$	$[0; 2]$	$[-1; 1] \cup [2; +\infty)$

48. Знайдіть проміжки спадання функції $y = 3x^3 - 81x$.

А	Б	В	Г	Д
$[-3; 3]$	$(-\infty; -3] \cup [3; +\infty)$	$(-\infty; -3]$	$[0; 9]$	$[3; +\infty)$

49. Знайдіть проміжки зростання функції $y = -\frac{1}{3}x^3 - \frac{1}{2}x^2$.

А	Б	В	Г	Д
$[-1; 0]$	$(-\infty; -1] \cup [0; +\infty)$	$[-1; +\infty)$	$[0; 1]$	$(-\infty; 0] \cup [1; +\infty)$

50. На *рисунку 32* зображено графік функції $y = f(x)$. Скільки критичних точок має функція?

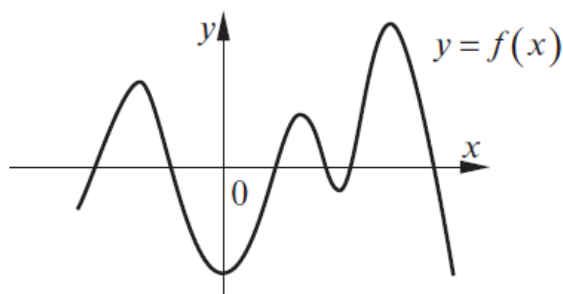

Рисунок 32

А	Б	В	Г	Д
1	2	3	4	5

Розділ III. Завдання з установленням відповідності.

Завдання 51-75 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою доберіть один відповідник, позначений буквою, і поставте позначки на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

51. Установити відповідність між функціями (1-4) та їхніми властивостями (А-Д).

1. $y = \log_{\frac{1}{2}}(x+2)$	А. зростаюча на всій області визначення
2. $y = 2^{ x } + 2$	Б. спадна на всій області визначення
3. $y = 2^x + 2$	В. має максимальне значення
4. $y = -3x^2 + 7x - 14$	Г. має найменше значення
	Д. періодична

52. Установити відповідність між похідними f' функцій (1-4) та проміжками спадання відповідних їм функцій (А-Д).

1. $f' = (x+1)(x-5)$	А. $(-\infty; -1]$
2. $f' = (x+1)(5-x)$	Б. $(-\infty; 5]$
3. $f' = (x+1)^2(x-5)$	В. $(-\infty; -1] \cup [5; +\infty)$
4. $f' = (x+1)(x-5)^2$	Г. $[-5; 1]$
	Д. $[-1; 5]$

53. Установити відповідність між похідними f' функцій (1-4) та проміжками зростання відповідних їм функцій (А-Д).

1. $f' = (x+3)(x-4)$	А. $[4; +\infty)$
2. $f' = (x+3)(4-x)$	Б. $[-3; +\infty)$
3. $f' = (x+3)^2(x-4)$	В. $(-\infty; -3] \cup [4; +\infty)$
4. $f' = (x+3)(x-4)^2$	Г. $[-3; 4]$
	Д. $[-4; 3]$

54. Установити відповідність між функціями (1-4) та проміжками спадання цих функцій (А-Д).

1. $y = -3x^5 - 4x$	А. $(-\infty; 1]$
2. $y = x^4 - 2x^2$	Б. $(-\infty; 0]$
3. $y = e^{x^2-2x+3}$	В. $(-\infty; -1] \cup [0; 1]$
4. $y = e^x - x$	Г. $[0; +\infty)$
	Д. $(-\infty; +\infty)$

55. Установити відповідність між похідними f' функцій (1-4) та точками максимуму функцій $f(x)$ (А-Д).

1. $f' = x(x+2)(x-4)$	А. -2
2. $f' = x^2(x+2)(x-4)$	Б. 4
3. $f' = x(x+2)(4-x)$	В. -2; 4
4. $f' = x^2(x+2)(4-x)$	Г. -4
	Д. 0

56. Установити відповідність між похідними f' функцій (1-4) та точками мінімуму функцій $f(x)$ (А-Д).

1. $f' = (x+3)(x-1)(x-5)$	А. 5
2. $f' = (x+3)(x-1)^2(x-5)$	Б. 1
3. $f' = (x+3)(x-1)(5-x)$	В. -3
4. $f' = (x+3)(x-1)^2(5-x)$	Г. -1
	Д. -3; 5

57. Установити відповідність між функціями (1-4) та проміжками зростання цих функцій (А-Д).

1. $y = 3x - x^2$	А. $(-\infty; +\infty)$
2. $y = \sqrt{1-x^2}$	Б. $[-1; 0]$
3. $y = x - \ln x$	В. $(-\infty; 0] \cup [1; +\infty)$
4. $y = e^x + x - 1$	Г. $[1; +\infty)$
	Д. $(-\infty; 1,5]$

58. Установити відповідність між функціями (1-4) та їхніми критичними точками (А-Д).

1. $y = x^5 - 5x$	А. 1
2. $y = x^2 + \frac{2}{x}$	Б. -1
3. $y = e^{x^2+2x}$	В. 0
4. $y = \sqrt{1-x^2}$	Г. 0; 2
	Д. -1; 1

59. Установити відповідність між функціями (1-4) та точками максимуму цих функцій (А-Д).

1. $y = -\frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2}$	А. 0
2. $y = \frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2}$	Б. 1
3. $y = \frac{x^3}{3} - \frac{x^2}{2}$	В. -1
4. $y = -\frac{x^4}{4} + \frac{x^2}{2}$	Г. -1; 0
	Д. -1; 1

60. Установити відповідність між функціями (1-4) та точками мінімуму цих функцій (А-Д).

1. $y = \frac{x^4}{4} - 2x^2$	А. 0
2. $y = -\frac{x^4}{4} + 2x^2$	Б. 2
3. $y = \frac{x^5}{5} - \frac{4x^3}{3}$	В. -2; 2
4. $y = -\frac{x^5}{5} + \frac{4x^3}{3}$	Г. -2; 0
	Д. -2

61. Функцію задано формулою $f(x) = x^4 - 8x^2 + 5$. Установіть відповідність між завданнями (1-4) та відповідями (А-Д) на них.

1. Розв'яжіть рівняння $f'(x) = 0$	А. (2; -11), (0; 5)
2. Знайдіть координати точок екстремуму функції $f(x)$ на проміжку $[0; 3]$	Б. $(-\infty; -2] \cup [2; +\infty)$
3. Знайдіть проміжки спадання функції $f(x)$	В. 0; -2; 2
4. Знайдіть проміжки зростання функції $f(x)$	Г. $(-\infty; -2] \cup [0; 2]$
	Д. $[-2; 0] \cup [2; +\infty)$

62. Установіть відповідність між твердженнями (1-4), які описують похідну функції

$$f(x) = \begin{cases} 1 - |x|, & \text{якщо } x \in [-1; 1], \\ -x^2 + 4x - 3, & \text{якщо } x \in (1; +\infty) \end{cases} \quad \text{у деяких}$$

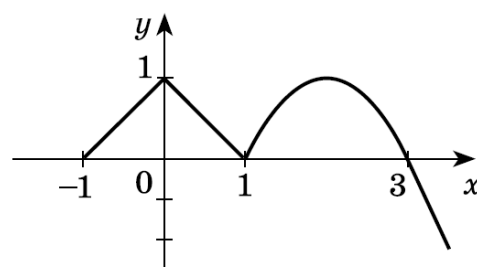

Рисунок 33

точках, і значеннями $f'(x)$ (А - Д) у цих точках, користуючись рис.33, на якому зображено графік функції $f(x)$.

1. Дорівнює 1	А. $f'(0,5)$
2. Не існує	Б. $f'(2)$
3. Дорівнює 0	В. $f'(-0,5)$
4. Дорівнює (-1)	Г. $f'(3)$
	Д. $f'(1)$

63. Установіть відповідність між твердженнями (1-4), які описують похідну функції

$$f(x) = \begin{cases} x, & \text{якщо } x \in (-\infty; 0], \\ \sqrt{10x - x^2}, & \text{якщо } x \in (0; 10] \end{cases} \text{ у деяких}$$

точках, і значеннями $f'(x)$ (А - Д) у цих точках, користуючись рис.34, на якому зображено графік функції $f(x)$.

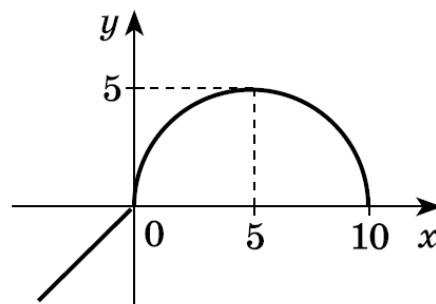
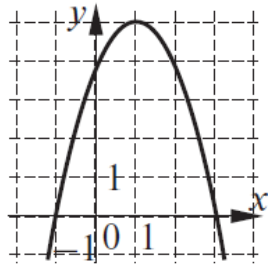
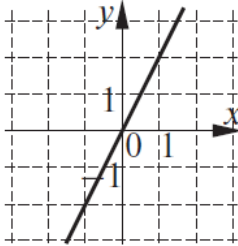
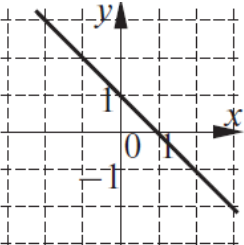
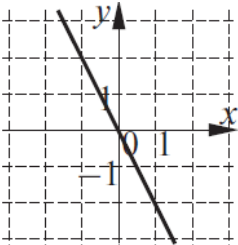
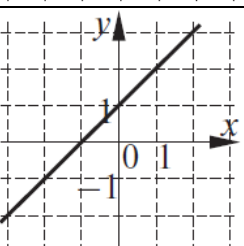
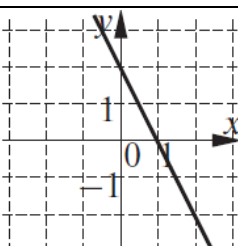
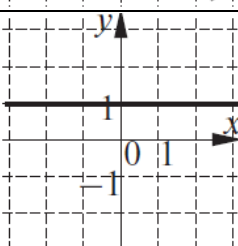

Рисунок 34

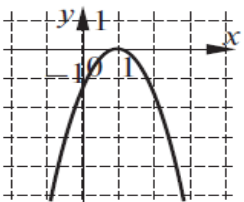
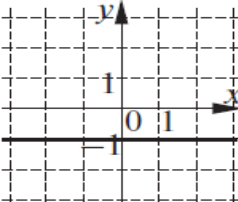
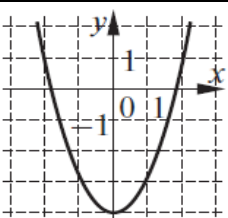
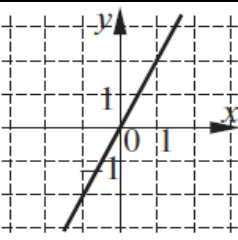
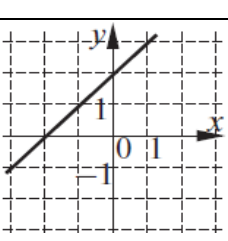
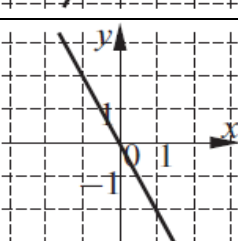
1. Дорівнює 1	А. $f'(8)$
2. Від'ємне число	Б. $f'(5)$
3. Не існує	В. $f'(1)$
4. Дорівнює 0	Г. $f'(-1)$
	Д. $f'(0)$

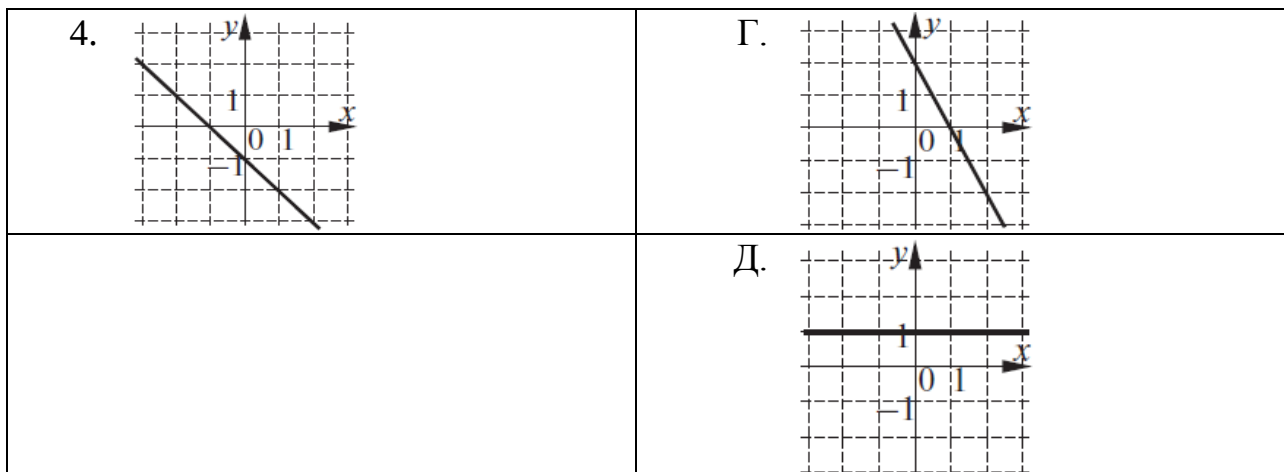
64. Установіть відповідність між заданими графіками функцій (1-4) та графіками їхніх похідних (А-Д).

1.	А.

2.		Б.	
3.		В.	
4.		Г.	
		Д.	

65. Установіть відповідність між заданими графіками функцій (1–4) та графіками їхніх похідних (А–Д).

1.		А.	
2.		Б.	
3.		В.	

66. Установіть відповідність між функціями (1-4) та значенням функцій в точках максимуму цих функцій (А-Д).

1. $f(x) = x^3 - 3x^2$	А. 16
2. $f(x) = 2x^2 - x^4$	Б. 4
3. $f(x) = x^4 - 8x^2 + 16$	В. 1
4. $f(x) = x^3 + 3x^2$	Г. 0
	Д. 6

67. Установіть відповідність між функціями (1-4) та значенням функцій в точках мінімуму цих функцій (А-Д).

1. $f(x) = x^3 - 3x^2$	А. $-6\frac{2}{3}$
2. $f(x) = 2x^2 - x^4$	Б. 6
3. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - x^2$	В. 0
4. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 + 3x^2 + 8x$	Г. $-\frac{4}{3}$
	Д. -4

68. Установіть відповідність між функціями 1-4 та точками максимуму (А-Д).

1. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - x$	А. $-\frac{1}{4}; 1$
2. $f(x) = -\frac{1}{3}x^3 + 4x$	Б. -7

3. $f(x) = \frac{x^3}{3} + 3x^2 - 7x + 4$	В. -1
4. $f(x) = 2 + x^2 + 2x^3 - 2x^4$	Г. 2
	Д. 7

69. Установіть відповідність між функціями 1-4 та точками мінімуму(А-Д).

1. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - x$	А. 1
2. $f(x) = -\frac{1}{3}x^3 + 4x$	Б. $\frac{3}{2}$
3. $f(x) = 2x^4 - 4x^3 + 2$	В. -2
4. $f(x) = 2 + x^2 + 2x^3 - 2x^4$	Г. 0
	Д. -1

70. Установіть відповідність між функціями 1-4 та точками мінімуму (А-Д).

1. $f(x) = 0,5x^4$	А. -2
2. $f(x) = x^2 - 6x$	Б. 0
3. $f(x) = 12x - x^3$	В. 3
4. $f(x) = 5 - 8x^2 + x^4$	Г. -2; 2
	Д. -3

71. Установіть відповідність між функціями (1-4) та їх найбільшим значенням на даному проміжку (А-Д).

1. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - 2x^2 + 3x - 5, \quad [2; 4]$	А. $-4\frac{2}{3}$
2. $f(x) = \frac{x^3}{3} - 3x^2 + 5x - 7, \quad [-1; 3]$	Б. 1
3. $f(x) = 2x^3 - 3x^2 - 12x + 1, \quad [0; 3]$	В. 14
4. $f(x) = 2x^3 - 15x^2 + 24x + 3, \quad [0; 2]$	Г. 8
	Д. $-\frac{11}{3}$

72. Установіть відповідність між функціями (1-4) та їх найменшим значенням на даному проміжку (А-Д).

1. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - 2x^2 + 3x - 5, \quad [2; 4]$	А. 3
2. $f(x) = \frac{x^3}{3} - 3x^2 + 5x - 7, \quad [-1; 3]$	Б. -19
3. $f(x) = 2x^3 - 3x^2 - 12x + 1, \quad [0; 3]$	В. $-15\frac{1}{3}$
4. $f(x) = 2x^3 - 15x^2 + 24x + 3, \quad [0; 2]$	Г. -5
	Д. -6

73. Установіть відповідність між функціями (1-4) та точками максимуму (А-Д).

1. $f(x) = 12x - x^3$	А. 2
2. $f(x) = 5 - 8x^2 + x^4$	Б. 0
3. $f(x) = 7 - 6x^2 + x^3 - 15x$	В. -1
4. $f(x) = x^2 - \frac{x^4}{2}$	Г. -1; 1
	Д. -2

74. Установіть відповідність між функціями (1-4) та проміжками їх спадання (А-Д).

1. $f(x) = \frac{1}{4}x^4 - 2x^3 + 7$	А. $(-\infty; 6]$
2. $f(x) = (x-1)^3(x-2)^2$	Б. $[\frac{8}{5}; 2]$
3. $f(x) = \frac{1}{6}x^6 + \frac{4}{5}x^5 + x^4 + 3$	В. $(-\infty; 0]$
4. $f(x) = (x+4)^4(x-3)^3$	Г. $[-4; 0]$
	Д. $[4; 0]$

75. Установіть відповідність між функціями (1-4) та проміжками їх зростання (А-Д).

1. $f(x) = x^3 + 3x^2$	А. $(-\sqrt{2}; 0] \cup [\sqrt{2}; \infty)$
2. $f(x) = \frac{1}{3}x^3 - x^2$	Б. $(-\infty; -2] \cup [0; \infty)$
3. $f(x) = x^4 - 4x^2$	В. $(-\infty; 0] \cup [2; \infty)$
4. $f(x) = x^2 - \frac{1}{4}x^4$	Г. $(-\infty; -2] \cup [0; 2]$
	Д. $(-\infty; -\sqrt{2}] \cup [0; \sqrt{2}]$

Розділ IV. Завдання з відкритою формою відповіді

76. Знайдіть найбільше і найменше значення функції на даному проміжку
 $f(x) = \cos x - \frac{1}{4}x^4; [0; \pi]$.
77. Знайдіть найбільше і найменше значення функції на даному проміжку
 $f(x) = 3\sin x - \sin 3x; [0; \pi]$.
78. При яких значеннях параметра a функція $f(x) = \cos x + (a-1)x$ має єдину критичну точку на проміжку $\left[0; \frac{7\pi}{6}\right]$?
79. Дослідіть функцію на монотонність і екстремуми та побудуйте її графік
 $f(x) = x^4 - 2x^2 + 1$.
80. Знайдіть найбільше і найменше значення функції на даному проміжку
 $f(x) = 2 + 3x^2 - x^3, [-1; 3]$.
81. Знайдіть найбільше і найменше значення функції на даному проміжку
 $f(x) = x^3 - 6x^2 + 9x + 3, [0; 4]$.
82. Знайдіть найбільше і найменше значення функції на даному проміжку
 $f(x) = \frac{x^4}{4} - 2x^2, [-1; 4]$.
83. Знайдіть найбільше і найменше значення функції $f(x) = -x^3 + 3x|x-3|$ на проміжку $[0; 4]$.
84. Знайдіть усі значення параметра a , при яких функція $f(x) = (a-12)x^3 + 3(a-12)x^2 + 6x + 7$ зростає на R .
85. Залежно від значень параметра a знайдіть критичні точки функції
 $f(x) = (2x-1)^4\sqrt{x-a}$.
86. При яких значеннях параметра a функція $f(x) = \frac{x^3}{3} + (a-1)\frac{x^2}{2} - 2(a-1)x - 9$ має додатну точку мінімуму?
87. Дослідіть функцію $f(x) = \frac{x^2 - 5x}{x+4}$ та побудуйте (схематично) її графік. Визначте область значень цієї функції.
88. При яких значеннях параметра a функція $f(x) = 4\ln x + ax - 3$ не має критичних точок?
89. Скільки критичних точок на проміжку $[0; 1]$ має функція $f(x) = \frac{x^3}{3} + \frac{ax^2}{2}$ залежно від значення параметра a ?
90. Залежно від значень параметра a знайдіть точку максимуму функції
 $f(x) = \frac{x^3}{3} - \frac{a+2}{2}x^2 + 2ax + 4$.

91. При яких значеннях параметра a функція $f(x) = x^3 + ax^2 - 2ax + 3$ зростає на всій числовій прямій.
92. Знайдіть найбільше і найменше значення функції $f(x) = x^3 - 2x|x - 2|$ на проміжку $[0; 3]$.
93. Знайдіть усі значення параметра a , при яких функція $f(x) = (a - 8)x^3 - 3(a - 8)x^2 - 12x + 5$ спадає на R .
94. Знайти проміжки зростання і спадання та точки екстремуму функції $f(x) = \frac{x^2 - 8x}{x + 1}$.
95. Залежно від значень параметра a знайдіть критичні точки функції $f(x) = (3x - 2)\sqrt[6]{x - a}$.
96. При яких значеннях параметра a функція $f(x) = \frac{x^3}{3} - (a + 2)\frac{x^2}{2} - 3(a + 2)x - 1$ має від'ємну точку максимуму?
97. Знайдіть найбільше і найменше значення функції $f(x) = 2x - 3\sqrt[3]{x^2}$ на проміжку $\left[-1; \frac{1}{8}\right]$.
98. Дослідіть функцію на монотонність і екстремуми та побудуйте її графік $f(x) = x^4 - 4x^2$.
99. Дослідіть функцію на монотонність і екстремуми та побудуйте її графік $f(x) = x^2 - \frac{1}{4}x^4$.
100. Скільки критичних точок на проміжку $[-2; 0]$ має функція $f(x) = \frac{x^3}{3} + \frac{ax^2}{2}$ залежно від значення параметра a ?

Використані джерела

1. Вікіпедія – вільна енциклопедія (електронний ресурс)
Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/fizma.net/index.php?idi=alg/stepin>
2. ЗНО 2015 Математика Комплексна підготовка \ Уклад.: А.М. Капіносов, Г.І. Білоусова та інші-Тернопіль: Підручники та посібники, 2014 р. - 528 с.
Режим доступу: http://zno-zno.at.ua/publ/zno_2015/zno_2015_matematik
3. Повний курс математики в тестах \ Ю.О. Захарійченко, О.В. Школьний, Л.І. Захарійченко, О.В. Школьна - Харків, «Ранок», 2011 р. – 496 с.
4. ЗНО 2016 Математика . Поглиблений та базовий рівні. Комплексне видання \ Уклад.: А.М. Капіносов, Г.І. Білоусова та інші - Тернопіль: Підручники та посібники, 2015 р. - 528 с.
5. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з математики, 11 клас: У 2 книгах, Кн.2 \ М.І. Бурда, О.Я. Біляніна, О.П. Вашуленко та інші, - Харків, «Гімназія», 2008 р. - 224 с.
6. Математика в школах України №11 (275) квітень 2010 р.
7. Алгебра 11 клас: підруч. для загальноосвіт. навчальн. закладів: академ. рівень, проф. рівень / А.Г. Мерзляк, Д.А. Номіровський, В.Б. Полонський, М.С. Якір. - Харків, Гімназія, 2012 р. - 431 с.

Матеріали підготувала Рознюк Людмила Василівна, вчителька математики закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №20 Вінницької міської ради», учитель - методист.

Матеріали перевірила Салтановська Н.І., завідувач лабораторії математики комунального вищого навчального закладу «Вінницька академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук, доцент.